

جامعه و فرهنگ (جهان اجتماعی)

- وقتی به شهر جدیدی سفر می کنید آنچه در نخستین برخورد مشاهده می کنید، جامعه و آنچه به تدریج می آموزید، فرهنگ است.

- جامعه و فرهنگ جدا از یکدیگر نیستند. جامعه و فرهنگ را «جهان اجتماعی» می نامند.

- جامعه به منزله سخت افزار و فرهنگ به منزله نرم افزار است.

- «جامعه» به گروهی از انسان می گویند که برای سالیان تمامی با یکدیگر زندگی می کنند.

- «فرهنگ» شیوه زندگی گروهی از انسان هاست که با یکدیگر زندگی می کنند. فرهنگ را آگاهی و ساخت مشترک نژادی می نامند.

- «مصادیق فرهنگ»: خوراکها، پوششها، گویشها، آداب و رسوم عروسی و عزاداری، شیوه های یاددهی و یادگیری ارزش ها و باورهای اخلاقی و ...

لایه ها و سطوح فرهنگ: الف: لایه های سطحی: نمادها و هیماها، سطحی و بیرونی هستند و امکان تغییر بیشتری دارند.

ب: لایه های عمیق فرهنگ: عقاید و ارزش ها؛ که در معرض تغییر قرار می گیرند و تأثیرات فراگیر دارند.

و در مقایسه با نمادها و هیماها اهمیت بیشتری دارند. تغییرات اساسی در لایه های عمیق فرهنگ، آن را به فرهنگ دیگری تبدیل می کند.

- جامعه بدون فرهنگ وجود ندارد. فرهنگ نیز بدون جامعه پدید نمی آید. جامعه مانند جسم و کالبد و فرهنگ هاست جان و روح است.

- دو ویژگی فرهنگ: ۱- فرهنگ آموختنی است. ۲- فرهنگ از راه آموزش از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود.

= فرهنگ عمومی: آن بخش از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند، مانند: همه ما ایرانی را کشور خود می دانیم، از حق و حقیقت دفاع می کنیم، راست گویی را ارجح می بینیم، احترام به بزرگ ترها را لازم می دانیم و ...

= خرده فرهنگ: بخش هایی از فرهنگ که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است. مانند خرده فرهنگ مربوط به معلمان، پرستاران، رانندگان کامیون و ... و خرده فرهنگ مردم نجف آباد و ...

= خرده فرهنگ موافق: خرده فرهنگ های سازگار با فرهنگ عمومی. مانند خرده فرهنگ پزشکان، خرده فرهنگ صنف نقاشان ساختمان و ...

= ضد فرهنگ: اگر عقاید، ارزش ها، هیماها و مهارت های درون یک خرده فرهنگ، ناسازگار و مخالف با فرهنگ عمومی باشد، ضد فرهنگ است. مانند خرده فرهنگ بزهکاران، سارقان، اوباش و گداگان.

- بخشی از آداب و رسوم ازدواج و عروسی در میان تمامی اعضای جامعه ما مشترک است ولی مردم مناطق مختلف آداب و رسوم مخصوص به خود را نیز دارند.

چلیده درین سوم هویت اجتماعی دوازدهم ریاضی و تجربی

۴ محمد کاظم ملکوتی
دبیرستان امام صادق (ع)

جامع و فرهنگ (جهان اجتماعی)

- یکی از جامع‌شناسان (آگوست کنت) معتقد است که سهم مردگان در ساختن جامع بیشتر از سهم زندگان است. یعنی سهم پیشینیان ما در ساختن جامع بیشتر از ما بوده است. همچنین که سهم ما در ساختن جامع و فرهنگ آیندگان، بیش از آیندگان است.

- ما انسان‌ها در جامع و فرهنگی دیده می‌کشیم که توسط **گذشتگان** ما پدید آمده است.

- حرکت از ما صرفاً کسبگری منفعل نیستیم و می‌توانیم در جهت گسترش و پیشرفت این جهان اجتماعی حرکت کنیم یا در مسیر حرکت به سوی جهان اجتماعی جدیدی گام برداریم.

- فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی به یکدیگر وابسته اند و هیچ کدام بدون دیگری تحقق نمی‌شوند. فرصت‌ها و محدودیت‌ها دور روی یک سکه اند.

- جوامع مختلف را می‌توان بر اساس آرمان‌ها و ارزش‌های آنها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.

- فرهنگ‌ها به دو نوع دنیوی و معنوی تقسیم می‌شوند:

فرهنگ دنیوی یا **فرهنگ سکولار** فرهنگی است که عباد و ارزش‌های آن مربوط به همین جهان است. فرهنگ دنیوی همه ظرفیت‌ها و استعداد‌های انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد.

فرهنگ معنوی هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند و زندگی این جهان را در سایه حیات برتر، مقدس و متعالی می‌گرداند. فرهنگ معنوی دو نوع: **فرهنگ توحیدی**، فرهنگ اسلام و انبیای الهی که تفسیری توحیدی و الهی از انسان ارائه می‌دهند. - **فرهنگ اساطیری**، به خداوند گاران و قدرت‌های فوق طبیعی مائل است.

سوالات:

- ۱- در مقایسه لایه‌های فرهنگ کدام لایه، از اهمیت بیشتری برخوردار است؟ چرا
- ۲- کدام لایه‌های فرهنگ تأثیر همه جانبه دارند؟
- ۳- فرهنگ چگونه از یک نسل به نسل دیگر منتقل می‌شود؟
- ۴- خرده فرهنگ را با مثال تعریف کنید. چه رابطه‌ای با فرهنگ عمومی دارد؟